

**POROČILO O EVALVACIJI
INFORMIRANJA IN SVETOVANJA
ZA GLUHE IN NAGLUŠNE ODRASLE
V LETIH 2024 IN 2025**

Ljubljana, december 2025

Naslov: *Poročilo o evalvaciji informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle v letih 2024 in 2025*

Avtorici: *mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Andreja Dobrovoljc, Andragoški center Slovenije*

Ustanova: *Andragoški center Slovenije, 2025*

Poročilo ni lektorsko pregledano

Navedba objave: Elektronska izd./E-izd.

Naslov naloge v LDN ACS: Razvijanje novih oziroma posodabljanje obstoječih pristopov informiranja in svetovanja za odrasle gluhe in naglušne o možnostih izobraževanja in učenja pred vključitvijo v izobraževanje, med potekom in ob koncu izobraževanja

Financer naloge: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, skrbnica: Barbara Kresal Sterniša

KAZALO

1.	UVOD	4
2.	OPIS SKUPINSKEGA PRISTOPA INFORMIRANJA IN SVETOVANJA ZA GLUHE IN NAGLUŠNE ODRASLE	6
3.	EVALVACIJA SKUPINSKEGA PRISTOPA INFORMIRANJA IN SVETOVANJA ZA GLUHE IN NAGLUŠNE ODRASLE	10
3.1.	Metodologija evalvacije skupinskega pristopa	10
3.2.	Vzpostavitev stika z (med)občinskimi društvi za gluhe in naglušne	11
3.3.	Priprava in izvedba programa	11
3.4.	Priporočila izvajalcev za naslednje izvedbe	14
3.5.	Mnenje udeležencev	15
3.6.	Povzetek ugotovitev in priporočil iz evalvacije skupinskega pristopa	16
4.	EVALVACIJA INFORMIRANJA IN SVETOVANJA ZA GLUHE IN NAGLUŠNE ODRASLE V LETIH 2024 IN 2025	18
4.1.	Metodologija skupne evalvacije	18
4.2.	Partnerski pristop	19
4.3.	Skupinski pristop	20
4.4.	Individualno svetovanje	21
4.5.	Povzetek ugotovitev skupne evalvacije	22
5.	LITERATURA IN VIRI	24
6.	PRILOGE	25

1. UVOD

Na Andragoškem centru Slovenije (v nadaljevanju ACS) smo v letu 2023 v okviru naloge Razvijanje novih oziroma posodabljanje obstoječih pristopov informiranja in svetovanja za odrasle gluhe in naglušne o možnostih izobraževanja in učenja pred vključitvijo v izobraževanje, med potekom in ob koncu izobraževanja¹ pripravili strokovno gradivo z naslovom *Pristopi informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle v svetovalni dejavnosti v izobraževanju odraslih, ki se izvaja kot javna služba* (Vilič Klenovšek in Lesar, 2023). V gradivu, ki je namenjeno svetovalcem, ki delujejo v svetovalni dejavnosti v IO, ki se v skladu z Zakonom o izobraževanju odraslih – ZIO-1 (2018) od leta 2021 naprej izvaja kot javna služba v 35 javnih izobraževalnih organizacijah (ljudskih univerzah), so predlagani in opisani pristopi informiranja in svetovanja, za katere želimo, da bodo prispevali k večji vključenosti gluhih in naglušnih odraslih v vseživljenjsko učenje, katerega del je tudi vodenje in načrtovanje (delovnih in življenjskih) karier.

Izhodišče opisanih pristopov svetovanja za gluhe in naglušne odrasle je vsebina in način organiziranosti svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba. Še posebej je pomembno vzpostavljeno partnerstvo različnih organizacij v strateških svetih, zagotovljeni pogoji za brezplačno svetovalno dejavnost, ustrezna usposobljenost svetovalcev za svetovalno delo z gluhih in naglušnimi odraslimi in odprtost za vse oblike vključevanja gluhih in naglušnih, v individualno in skupinsko obliko informiranja in svetovanja.

Na osnovi ugotovitev iz raziskave o vključenosti gluhih in naglušnih odraslih v formalno in neformalno izobraževanje (Mirčeva in Macur, 2023) ter o značilnostih in potrebah gluhih in naglušnih za vključevanje v formalno in neformalno izobraževanje odraslih ter opredeljenih najpogostejših ovir za ne-vključenost na eni strani (Ciglar, 2022) ter na drugi strani na osnovi ciljev, vsebine in organiziranosti svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba (Dobrovoljc idr., 2020), smo kot možna pristopa informiranja in svetovanja, ki smo ju v prakso pričeli vpeljevati v letu 2024 in nadaljevali v letu 2025, opredelili **dva pristopa**:

- a) **Partnerski pristop: vključuje aktivnosti, ki se izpeljejo v partnerstvu v strateškem svetu** (ki je vzpostavljen v okviru svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih, ki se

¹ Naročnik in financer naloge je v letih 2023-2025 bilo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (MVI). Naloga je del širših prizadevanj in aktivnosti MVI za večjo vključenost gluhih in naglušnih otrok, mladih in odraslih v izobraževanje in učenje. Saj podatki kažejo, da so gluhe in naglušne osebe nizko vključene v formalno in neformalno izobraževanje, posledično je med gluhih in naglušnimi nizka stopnja izobraženosti. MVI je v letih 2022 in 2025 vodilo projekt Umestitev slovenskega znakovnega jezika v šolski sistem.

izvaja kot javna služba od leta 2021²) z namenom ozaveščanja in širjenja informiranosti o potrebah in možnostih izobraževanja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle v lokalnih oziroma regionalnih okoljih, v katerih delujejo strateški sveti.

- b) **Individualni in/ali skupinski pristop:** vključuje izvajanje neposrednega osebnega informiranja in svetovanja v paru (svetovalec in gluha in naglušna odrasla oseba) ali v skupini (svetovalec in skupina gluhih in naglušnih odraslih) za večjo vključenost v formalno in neformalno izobraževanje ter tudi v postopke ugotavljanja in dokumentiranja znanja in spretnosti ter organiziranega samostojnega učenja (vsa tri področja svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba).

Izvajanje obeh pristopov, partnerskega in individualnega in/ali skupinskega je potekalo v letih 2024 in 2025. Posebno pozornost smo namenili razvoju in izvajanju skupinskega pristopa, ki so ga izvajalci tudi sproti evalvirali ter poročila posredovali tudi na ACS.

Na ACS pa smo v jeseni 2025 izpeljali še evalvacijo obeh pristopov, tako partnerskega kot individualnega in/ali skupinskega. Pripravili smo evalvacijski vprašalnik v e-obliki in ga poslali vsem 35 LU, izvajalkam svetovalne dejavnosti v IO kot javne službe.

V nadaljevanju najprej posebej predstavljamo ugotovitve iz evalvacije skupinskega pristopa (še prej pa ga opišemo), zatem pa še ugotovitve iz skupne evalvacije obeh pristopov.

² V letu 2024 je vzpostavljenih 18 strateških svetov (v posameznih regijah se je povezalo več ljudskih univerz, nosilk izvajanja svetovalne dejavnosti kot javne službe in skupaj ustanovilo strateški svet), ki povezujejo več kot 250 različnih organizacij iz regionalnega oziroma lokalnega okolja.

2. OPIS SKUPINSKEGA PRISTOPA INFORMIRANJA IN SVETOVANJA ZA GLUHE IN NAGLUŠNE ODRASLE

Za skupinski pristop³ informiranja in svetovanja smo v letu 2024 na ACS za bolj poenoten pristop na ravni države, pripravili program izobraževanja *Informiranje in svetovanje gluhim in naglušnim odraslim za vključevanje v vseživljenjsko učenje*. Ciljna skupina so gluhi in naglušni odrasli. Ključni cilji skupinskega pristopa so:

- ozaveščati in motivirati za VŽU,
- informirati o možnostih izobraževanja in učenja,
- predstaviti koristi in potek ugotavljanja in dokumentiranja že pridobljenega znanja in spretnosti (formalno, neformalno in priložnostno pridobljenega, v izobraževanju, pri delu in osebnem življenju),
- predstaviti in spodbuditi samostojno učenje s podporo svetovalca in uporabo e-gradiv ter drugih virov, pripravljenih za samostojno učenje.

Pomemben cilj skupinske oblike je tudi, da se gluhe in naglušne odrasle povabi na individualno svetovanje k svetovalcu v svetovalni dejavnosti v IO, ki se na 35 ljudskih univerzah izvaja kot javna služba. Na skupinski obliki (delavnici) svetovalci predstavijo, kaj lahko odrasli z individualno svetovalno podporo, ki je zagotovljena tako pred vključitvijo v izobraževanje, kot med in po izobraževanju, pridobijo. Poudarek je na tem, da se gluhe in naglušne odrasle informira, da jim je individualno svetovanje dostopno kadarkoli (s tolmačem ali brez) ter, da so svetovalci v IO za to posebej usposobljeni.

ACS je izvajalcem tega pristopa (programa informiranja in svetovanja) priporočil, da se za pripravo in izvedbo povežejo z (med)občinskimi društvi za gluhe in naglušne⁴, kjer dobro poznajo potrebe in značilnosti gluhih in naglušnih odraslih in kjer gluhi in naglušni odrasli najpogosteje poiščejo informacije in storitve, ki so njim namenjene. V tem primeru gre za pristop integracije, saj se svetovalec prilagodi okolju in specifičnim potrebam skupine gluhih in naglušnih odraslih ter jim s pomočjo tolmača približa informacije in poti do formalnega in neformalnega učenja ter s tem tudi do novih priložnosti na trgu dela.

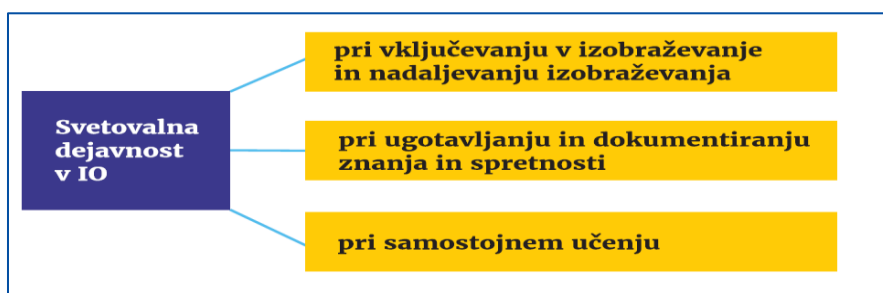
³ V svetovalni dejavnosti je skupinska oblika primerna, kadar se oblikuje homogena skupina odraslih, ki ima podobne potrebe in jim za začetek svetovalec lahko predstavi skupne ključne informacije, izpelje delavnico ter v nadaljevanju odrasle povabi tudi k individualnem svetovanju.

⁴ V okviru Zveze gluhih in naglušnih Slovenije – ZGNS je povezanih 13 društev. Več o tem na spletni strani <https://zveza-gns.si/>

V okviru programa *Informiranje in svetovanje gluhim in naglušnim odraslim za vključevanje v vseživljenjsko učenje* je udeležencem **predstavljena vsebina svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih**, ki se izvaja kot javna služba v skladu z Zakonom o izobraževanju odraslih – ZIO-1 (2018) in **je lahko v podporo tudi gluhim in naglušnim odraslim** pri odločanju za nadaljnje (formalno in neformalno) izobraževanje, med potekom izobraževanja in učenja za spremljanje napredka, pri odpravljanju ovir in razvijanju učinkovitih strategij učenja ter drugih oblik podpore za optimalno doseganje zastavljenih izobraževalnih oziroma učnih ciljev, pri ovrednotenju že pridobljenega znanja in spretnosti (kompetenc), pri načrtovanju zaposlitvenih poti, spreminjanju kariernih ciljev idr.

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih, ki se izvaja kot javna služba, obsega tri področja svetovalne dejavnosti, kar ponazarja slika v nadaljevanju.

Slika: Tri področja svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba (Dobrovoljc idr., 2020)

Vsebina, način in pogoji za izvajanje so opisani v *Smernicah za izvajanje svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih, ki se izvaja kot javna služba* (Dovžak idr., 2020) (v nadaljevanju Smernice, 2020). Svetovalci, ki delujejo v javni službi, jih dobro poznajo, saj se za izvajanje svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvajaj kot javna služba, posebej usposabljaajo v temeljnem programu, sestavljenem iz šestih modulov v obsegu 96 ur in v programih stalnega strokovnega spopolnjevanja, ki jih letno organizira ACS.

Program *Informiranje in svetovanje gluhim in naglušnim odraslim za vključevanje v vseživljenjsko učenje* **obsega pet tematski sklopov:**

1. VŽU in vloga svetovalne dejavnosti v IO, s poudarkom na koristih za gluhe in naglušne odrasle:

- Pomen VŽU in zakaj svetovalna podpora za gluhe in naglušne odrasle?
- Tri področja svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba

- Mreža izvajalcev svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba na 35 LU in druge organizacije v lokalnem okolju, ki so lahko v podporo pri vključevanju v VŽU, zaposlovanju in razvoju kariere

2. Vključevanje v izobraževanje in nadaljevanje izobraževanja:

- Možnosti formalnega in neformalnega izobraževanja za gluhe in naglušne odrasle
- Dejavniki, ki vplivajo na odločitev za vključitev v izobraževanje (ovire, kaj je potrebno razmisliti, načrtovati)
- Iskanje informacij o možnostih formalnega in neformalnega izobraževanja
- Finančne možnosti so/financiranja izobraževanja

3. Ugotavljanje in dokumentiranje znanja in spretnosti odraslih:

- Koristi ugotavljanja in dokumentiranja že pridobljenega znanja in spretnosti odraslih
- Potek ugotavljanja in dokumentiranja znanja in spretnosti odraslih in svetovalna podpora
- Priprava portfolija (lahko pa tudi le en sklop iz portfolija, npr. priprava življenjepisa, popis dosedanjih delovnih izkušenj idr.)
- Uporaba enega od e-orodij za vrednotenje temeljne kompetence (npr. digitalne kompetence)

4. Organizirano samostojno učenje v Središčih za samostojno učenje - SSU:

- Kako se lahko učimo samostojno s podporo svetovalca v SSU
- Predstavitev portala SSU
- Drugi viri samostojnega učenja

5. Pogovor z udeleženci:

- Odprta vprašanja udeležencev
- Pogovor med udeleženci, izmenjava izkušenj

Ob pogovoru z udeleženci lahko svetovalec tudi sproti evalvira vsebino oziroma posamezne teme programa: pozoren je na to, kaj je bilo udeležencem bolj koristno, kaj manj, kaj so pogrešali, kaj bi lahko drugače izpeljali ipd. Priporočeno je, da si ugotovitve tudi pisno zabeleži po zaključku pogovora. Ugotovitve lahko uporabi pri načrtovanju naslednjih izvedb tega programa, ob upoštevanju konkretnih značilnosti in potreb nove skupine udeležencev.

Trajanje programa je **8 pedagoških ur**, ki pa jih izvajalci ustrezno prilagodijo v izvedbi. Priporočilo ACS je bilo, da se izvede v obsegu dvakrat po 4 pedagoške ure ter, da je trajanje in obseg posamezne enote/vsebine prilagojen tolmačenju v znakovnem jeziku.

V mreži izvajalcev svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba, je bilo **v letu 2024 izpeljanih 8 izvedb** (bodisi samostojno ena ljudska univerza bodisi v sodelovanju več ljudskih univerz):

- ŠC Slovenske Konjice (23. 10. 2024),
- AZM (23.10. in 4. 11. 2024),
- LU Jesenice (21. 10. 2024),
- LU Nova Gorica (6. 11. 2024),
- LU Krško (6. 11. in 13. 11. 2024),
- LU Koper (11. 11. in 13. 11. 2024),
- RIC Novo mesto, CIK Trebnje, LU Kočevje, ZIK Črnomelj (13. in 14. 11.2024)
- Javni zavod Cene Štupar in CDI Univerzum (27. 11. 2024).

V letu 2024 je bilo v vseh izvedbah **skupaj vključenih 95 gluhih in naglušnih odraslih** (redko so bili vključeni gluhi odrasli, večinoma so bili udeleženci naglušni odrasli).

V letu 2025 pa je bilo izpeljanih še 6 izvedb:

- AZ-LU Velenje (izvedba v treh delih v marcu 2025),
- UPI-LU Žalec (13. 3. 2025),
- LU Ptuj (16. 5. 2025),
- LU Rogaška Slatina (29. 5. in 30. 5. 2025),
- LU Kranj (13. 9. 2025),
- LU Postojna (18. 9. 2025)

V letu 2025 je bilo v vseh izvedbah **skupaj vključenih 60 gluhih in naglušnih odraslih** (tudi v 2025 so bili redko vključeni gluhi odrasli, večinoma so bili udeleženci naglušni odrasli).

V obeh letih, v 2024 in 2025 je skupaj bilo vključenih 155 gluhih in naglušnih odraslih, kar ocenjujemo kot dober rezultat glede na podatke prejšnjih let o nizki vključenosti gluhih in naglušnih odraslih v IO izven njihovih društev. Podatki v raziskavi ACS (Mirčeva in Macur, 2024) so namreč pokazali, da se gluhi in naglušni odrasli zelo redko ali sploh nikoli ne vključujejo v IO izven izobraževanj, ki jih organizirajo njihova (med)občinska društva ali Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije.

V nadaljevanju predstavljamo ključne ugotovitve iz evalvacije izvedb programa *Informiranje in svetovanje gluhim in naglušnim odraslim za vključevanje v vseživljenjsko učenje* v letih 2024 in 2025 in priporočila za nadaljnje izvedbe.

3. EVALVACIJA SKUPINSKEGA PRISTOPA INFORMIRANJA IN SVETOVANJA ZA GLUHE IN NAGLUŠNE ODRASLE

3.1. Metodologija evalvacije skupinskega pristopa

Uporabili smo kvalitativno/deskriptivno metodo. Kvalitativno smo analizirali poročila svetovalcev in mnenja udeležencev, ki so bili vključeni v izvajanje skupinske oblike informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle.

V skladu s programom izobraževanja *Informiranje in svetovanje gluhim in naglušnim odraslim za vključevanje v vseživljenjsko učenje* (ACS, 2024) je predvideno, da:

- udeleženci na koncu izpolnijo kratek evalvacijski vprašalnik, ki je v **prilogi 1** (ki jim ga pred izpolnjevanjem predstavijo tudi tolmači) ter
- se izvajalci z udeleženci tudi sproti in na koncu usposabljanja pogovorijo o doseženih pričakovanjih in ustreznosti izvedbe posameznih tem.

V praksi, so svetovalci v večini izvedb (v 11 od vseh 14) presodili, da ni smiselno, da udeleženci še posebej izpolnijo evalvacijski vprašalnik, ker so se z njimi sproti pogovarjali o uresničenih pričakovanjih in oceni izvedbe programa. Izvajalci, ki udeležencem niso dali vprašalnika, so ustno izražena mnenja udeležencev povzeli v svoji refleksiji oziroma poročilu o izvedbi skupinske oblike informiranja in svetovanja, ki so ga posredovali tudi na ACS (vsa poročila izvajalcev so v dokumentaciji ACS).

Kot smo že zapisali, so svetovalci, ki so bili vključeni v izvedbo skupinske oblike po programu, ki ga je pripravil ACS, na koncu izvedbe zapisali refleksijo oziroma poročilo o izvedbi. Kako naj zapišejo refleksijo/poročilo o izvedbi, so svetovalci dobili strokovne usmeritve na usposabljanju, ki so ga za njih organizirale sodelavke ACS (v marcu 2024; gradivo je v dokumentaciji ACS).

Na osnovi refleksije vseh vključenih svetovalcev, predstavljamo ključne ugotovitve po naslednjih temah:

- vzpostavitev stika z (med)občinskimi društvi za gluhe in naglušne,
- priprava in izvedba programa,

- način izvedbe programa,
- priporočila izvajalcev za naslednje izvedbe.

3.2. Vzpostavitev stika z (med)občinskimi društvi za gluhe in naglušne

Vzpostavitev stika z društvi je bila pri vseh izvajalcih pozitivna izkušnja in v večini društev so izkazali pripravljenost za sodelovanje pri informiranju gluhih in naglušnih odraslih (bodisi po elektronski pošti bodisi tudi po družbenih omrežjih - Facebook) o možnosti vključitve v program *Informiranje in svetovanje gluhim in naglušnim odraslim za vključevanje v vseživljenjsko učenje* ter tudi pri pripravi izvedbe programa kot skupinske oblike informiranja in svetovanja.

Svetovalci so kontaktnim osebam v društvih predstavili namen in vsebino programa oziroma delavnice ter so dogovorili za način obveščanja. Poleg tega so v večini primerov tudi skupaj načrtovali konkretne izvedbe (kdaj, kje in kako bodo potekale). V večini primerov je bila celotna vsebina izpeljana v prostorih društva, v posameznih primerih pa so bile uvodne vsebine predstavljene v društvu, nadaljevanje pa je potekalo v prostorih ljudske univerze, tudi z namenom, da se na ta način gluhim na naglušnim odraslim približa ostala ponudba in dejavnost izobraževanja na ljudskih univerzah.

V nekaterih okoljih je LU že kdaj prej sodelovala z društvom za gluhe in naglušne, v nekaterih okoljih pa je bil to prvi stik. V večini primerov so se tudi že dogovorili, da bodo s sodelovanjem nadaljevali. V nekaterih okoljih so se o konkretnih nadaljnjih usposabljanjih že dogovorili in nekatera so bila že izpeljana do poletja 2025 (npr. v LU Koper, AZ-LU Maribor, AZ-LU Velenje LU Ptuj idr.).

3.3. Priprava in izvedba programa

Svetovalci, ki so bili v vlogi izvajalcev skupinske oblike informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle, so pregledali gradiva, ki so jih prejeli s strani ACS na delavnici, ki je bila za njih organizirana v oktobru 2024 (gradiva so v dokumentaciji ACS) in v skladu z dogovorom z društvom in tolmačem prilagodili vsebino, trajanje in način izvedbe.

Večina svetovalcev je izpostavila:

- pripravljena gradiva s strani ACS v PPT predstavitev so morali pripraviti v bolj preprosti obliki in pripraviti PPT predstavitev z manj vsebine;
- posamezne teme so izpeljali v krajši obliki in cel program razdelili na več manjših enot, po dve ali tri pedagoške ure in ne v dvakrat po štiri pedagoške ure, kot je bilo predlagano s strani ACS;

- vnaprej so se pogovorili tudi s tolmačem znakovnega jezika o poteku, kar so ocenili kot pozitivno, saj so izvedbo s tem prilagodili potrebam in značilnostim GN odraslih, predvsem načinu poteka tolmačenja vsebine v znakovnem jeziku;
- gluhi in naglušni so heterogena skupina glede na oviranost, ki jo izguba sluha prinaša, glede na starost, izobrazbo in zaposlitveni položaj, kar je treba upoštevati v izvedbi kateregakoli izobraževanja;
- veliko gluhih in naglušnih odrasli ima negativne izkušnje s preteklim izobraževanjem, zato je pomembno, da se o tem govori na usposabljanju ter se jim predstaviti konkretno podporo, ki jo lahko dobijo v svetovanju v IO za obvladovanje težav in ovir, s katerimi se srečujejo v izobraževanju in učenju;
- predlagani časovni potek posameznih tem v programu so prilagajali konkretni skupini in njihovim interesom;
- sproti so prilagajali izvajanje posameznih tem glede na potreben čas za tolmačenje v znakovnem jeziku in razumevanje udeležencev;
- vključili so več praktičnih prikazov posameznih tem kot je bilo zapisano v programu, pripravljenem s strani ACS in
- vključevali so še več pogovorov po predstavitvi posamezne teme v plenarni obliki, namesto dela v paru ali manjši skupini, kot je bilo predlagano v zapisanem programu s strani ACS.

Na splošno pa so izvajalci ocenili izvedbe skupinske oblike informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle kot uspešne (nekateri tudi kot zelo uspešne). Za nekatere je bilo to prvič, da so vzpostavili stik z gluhi in naglušni odrasli. Le ti so še posebej poudarili, kako pomembno je poznati njihove potrebe in značilnosti, ki jih je treba upoštevati v pripravi in izvedbi usposabljanja. S tem se potrjuje tudi pomen ustrezne usposobljenosti strokovnih delavcev za svetovalno delo z gluhi in naglušni odrasli, za kar smo pri nalogi na ACS poskrbeli z organiziranim usposabljanjem v letu 2024 (izvedli smo dve delavnici s priznanim predavateljem dr. Maticem Pavličem). Pomembno pa bo, da le to nadgrajujemo tudi v prihodnjih letih.

Zadovoljstvo svetovalcev potrjujejo konkretne izjave, zapisane v njihovih poročilih (hranimo jih v dokumentaciji ACS), ki jih navajamo v nadaljevanju:

- 1) *»Svetovalci nismo imeli velika pričakovanj, ker nismo imeli izkušenj z gluhi in naglušni odrasli, a smo bili ob zaključku navdušeni nad rezultati izvedbe.«*
- 2) *»Ugotavljamo, da so bili udeleženci izjemno zadovoljni z delavnico, saj so bila njihova pričakovanja v celoti izpolnjena.«*

- 3) »Kljub posebnostim in izživom je delavnica potekala uspešno. Udeleženci so pokazali veliko zanimanja, delili svoje izkušnje in vprašanja, mi pa smo pridobili dragocen vpogled v njihove potrebe. Uspešno smo vzpostavili stik s skupino in načrtali možnosti za nadaljnje sodelovanje.«
- 4) »Naša refleksija ob izvedbi obeh delavnic je pozitivna. Udeleženci so izrazili zadovoljstvo z vsebino in izvedbo programa, predvsem so pohvalili prilagojeno komunikacijo in uporabo gradiv, ki so ustrezala njihovim potrebam.«
- 5) »Na koncu je bilo to izobraževanje dobra izkušnja, tako za nas (svetovalce) kot za njih (udeležence). Dogovorili smo se za nadaljnje sodelovanje.«

V nadaljevanju dodajmo še nekaj foto utrinkov iz izvedbe skupinskega pristopa informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle.

Slika: Foto utrinki iz izvedbe skupinskega pristopa informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle v letih 2024 in 2025 (iz dokumentacije LU)

Svetovalce smo spodbujali, da so o izvedenih aktivnostih **napisali tudi članke za ACS e-Novičke**, saj smo s tem želeli **prispevati k ozaveščanju strokovne javnosti** o pomenu vključevanja gluhih in naglušnih odraslih ter **promovirati dosežene rezultate in učinke**, saj so le

ti lahko dobra **motivacija za nadaljevanje in krepitev teh aktivnosti** tako za svetovalce kot tudi partnerske organizacije – še posebej društva za gluhe in naglušne in same gluhe in naglušne odrasle.

3.4. Priporočila izvajalcev za naslednje izvedbe

Na osnovi mnenj večine svetovalcev, smo oblikovali naslednja priporočila za izvedbo skupinske oblike informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle:

- vsebina programa izobraževanja *Informiranje in svetovanje gluhim in naglušnim odraslim za vključevanje v vseživljenjsko učenje* (ACS, 2024) je ustrezna podlaga za izvedbo skupinske oblike informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle;
- izvedba osem-urnega programa naj bo razdeljena na več manjših enot, ki naj trajajo v obsegu dveh do treh pedagoških ur;
- pred vsako izvedbo se o tej posebej pogovori s tolmačem znakovnega jezika ter se skupaj dogovori o načinu in poteku izvajanja posameznih tem; ob tem se tolmača seznani tudi s specifičnim besediščem, povezanim s temami usposabljanja;
- svetovalci so imeli zelo pozitivne izkušnje v sodelovanju s tolmači, ki so svetovalcem pomagali z nasveti pri pripravi izvedbe, svetovalci so z njimi usklajevali uporabo ustreznih izrazov ipd.;
- PPT predstavitve in druga pripravljena gradiva v okviru programa izobraževanja naj se prilagodijo na način, da bo na predstavitev manj besedila, da so sporočila kratka, preprosta in konkretna; tudi pisna gradiva naj ne vključujejo veliko besedila (v skupini gluhih in naglušnih so bili udeleženci, ki so imeli težave z branjem daljših in zahtevnejših/strokovnih besedil), več naj bo praktičnih prikazov;
- besedni zaklad gluhih in naglušnih udeležencev je različen, zato je treba ves čas preverjati razumevanje podane vsebine;
- dovolj časa je treba nameniti tudi pogovoru po posamezni temi in medsebojni izmenjavi mnenj in izkušenj;
- ustrezno mora biti opremljen prostor izvedbe, ki naj omogoča, da vsi udeleženci vidijo tolmača, prostor naj bo primerno osvetljen in opremljen s slušno zanko.

Če povzamemo, vsebine morajo biti podane v kratkih, preprosto predstavljenih temah, PPT predstavitve morajo biti kratke (ne s preveč besedila) in grafično nazorne, dovolj časa mora biti tudi za vprašanja in pogovor med potekom, predvsem pa v izvedbi ves čas upoštevati potreben čas za tolmačenje v znakovnem jeziku in vidnost tolmača s strani vseh udeležencev (potrebno je

zagotoviti vidno linijo z vsemi udeleženci). Pred izvedbo pa je potrebna skupna priprava tolmača in svetovalca na izvedbo.

Gluhi in naglušni udeleženci imajo radi, da se usposabljanja izvajajo v njihovih prostorih, svetovalci pa so izpostavili tudi, da se morajo tudi sami še bolj »odpreti« vključitvi gluhih in naglušnih odraslih v ljudske univerze in za njih ustvariti pogoje, da se bodo tudi v prostorih ljudske univerze počutili sprejete in varne (opremljenost s slušno zanko, dobra osvetljenost prostorov, ustrezna razporeditev opreme, da je vidnost tolmača zagotovljena za vse udeležence, pa tudi z ustrezno usposobljenostjo strokovnih delavcev idr.).

Vsi svetovalci so tudi poudarili, da je treba nadaljevati s sodelovanjem z društvi za gluhe in naglušne v lokalnem oziroma regionalnem okolju delovanja ljudske univerze ter gluhim in naglušnim odraslim ponuditi še več ustrezno prilagojenih neformalnih programov izobraževanja, ki jih imajo na ljudskih univerzah.

Sodelavke ACS tudi priporočamo, da svetovalci še naprej med seboj izmenjujejo izkušnje o informiranju in svetovanju za gluhe in naglušne odrasle ter o tem seznanjajo tudi širšo javnost, saj s tem prispevajo k ozaveščanju o pomenu vključevanja vseh skupin odraslih v vseživljenjsko učenje (objave v lokalnih medijih, na spletnih straneh svojih organizacij, na družbenih medijih idr.).

3.5. Mnenje udeležencev

Iz pridobljenih mnenj (ustnih in pisnih) lahko sklepamo, da so bili udeleženci zelo veseli, da so se spoznali z vsebino svetovalne podpore, ki je tudi njim brezplačno na voljo v IO in možnostmi izobraževanja, ki so lahko ustrezno prilagojene tudi gluhim in naglušnim odraslim (v nekaterih skupinskih izvedbah so se že konkretno dogovorili za izobraževanja, ki so bodisi že bila izpeljana bodisi še bodo s strani ljudskih univerz).

V nadaljevanju povzemamo večinsko mnenje udeležencev:

- raje imajo izobraževanja v svojih prostorih, ki so tudi tehnično ustrezno opremljeni (slušna zanka, boljša osvetljenost idr.) ter se v svojih prostorih počutijo domače, varno;
- želijo si dovolj časa za izražanje mnenja in pogovor med potekom usposabljanja;
- raje imajo usposabljanja, ki so razdeljena na več krajših enot (razporejenih na več dni) in z dovolj odmori;
- raje imajo manj gradiv, pa ta konkretna, preprosto napisana in nazorna;

- želijo si pridobivati nova znanja, izrazili so interes za različne vsebine, med katerimi so prevladovale vsebine za razvoj digitalnih kompetenc ter za osebno rast in zdrav način življenja.

V nadaljevanju predstavljamo nekaj konkretnim mnenj udeležencev, ki so jih zapisali v evalvacijski vprašalnik (hranimo jih v dokumentaciji ACS):

- 1) *»Vaša predstavitev je bila odlična, izvedela sem nove informacije, to kar potrebujem.«*
- 2) *»Zanimivo je bilo, veliko informacij.«*
- 3) *»Pohvale predavateljicam.«*
- 4) *»Nove informacije o možnostih vseživljenjskega učenja. Želim vam še naprej uspešno delo.«*
- 5) *»Spoznali smo veliko novega in bi predlagal še pridobivanje novih znanj.«*

Ugotavljamo, da gluhi in naglušni odrasli še ne poznajo dovolj možnosti brezplačnega informiranja in svetovanja na ljudskih univerzah, da so zato bili veseli vseh informacij, ki so jih pridobili ter tudi možnosti individualnega svetovanja. Hkrati ne poznajo ponudbe IO na ljudskih univerzah in drugje, zato je pomembno, da bi se zagotovil stalen način posredovanja teh informacij.

Ob izvajanju skupinske oblike informiranja in svetovanja so se tudi na ljudskih univerzah zavedali, da morajo izobraževalne programe v izvedbi ustrezno prilagoditi njihovim potrebam. Po izvedbi skupinske oblike informiranja in svetovanja so se ponekod že konkretno dogovorili o izvedbi izobraževanj na želeno temo (nekatera so bila že izpeljana, nekatera pa še bodo).

3.6. Povzetek ugotovitev in priporočil iz evalvacije skupinskega pristopa

Rezultati izvedb skupinskega pristopa informiranja in svetovanja po programu izobraževanja *Informiranje in svetovanje gluhim in naglušnim odraslim za vključevanje v vseživljenjsko učenje* (ACS, 2024) v letih 2024 in 2025 so potrdili, da je taka oblika informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle potrebna in koristna.

Na osnovi evalvacije izvedb v letih 2024 in 2025 ocenjujemo, da so bili cilji programa doseženi:

- gluhe in naglušne odrasle smo ozaveščali in motivirali za VŽU,
- informirali smo jih o možnostih izobraževanja in učenja,
- predstavili smo jim koristi in potek ugotavljanja in dokumentiranja že pridobljenega znanja in spretnosti (formalno, neformalno in priložnostno pridobljenega, v izobraževanju, pri delu in osebem življenju),

- predstavili in spodbudili smo jih k obisku Središča za samostojno učenje, kjer se lahko samostojno učijo s podporo svetovalca in uporabo e-gradiv ter drugih virov, pripravljenih za samostojno učenje.

Temeljni cilj tako skupinskega kot individualnega informiranja in svetovanja ostaja, da s svetovalno podporo gluhim in naglušnim omogočamo pravičnejši in lažji dostop do vključenosti v VŽU za vsebine, ki jih potrebujejo za delo, osebno življenje ali večjo participacijo v družbi. Pri tem svetovalcu v IO ostajajo kot pomemben partner strokovni delavci društev gluhih in naglušnih in verjamemo, da je povezovanje in sodelovanje z njimi lahko tudi ena od uspešnih oblik terenskega dela svetovalca v IO.

Z ustrezno prilagoditvijo programa izobraževanja *Informiranje in svetovanje gluhim in naglušnim odraslim za vključevanje v vseživljenjsko učenje* (ACS, 2024) – priporočila so zapisana na str. 11–12, bodo gluhi in naglušni odrasli lažje vstopali na pot vseživljenjskega učenja, s tem pa bodo tudi podprti pri načrtovanju njihove nadaljnje delovne in osebne kariere. Pri spodbujanju razmisleka o nadaljnjem kariernem razvoju, se svetovalci v IO lahko povežejo tudi z rehabilitacijskimi svetovalci na Zavodu RS za zaposlovanje (ki svetujejo tudi gluhim in naglušnim odraslim) ter organizacijo Racio iz Celja, ki izvaja zaposlitveno rehabilitacijo in programe za vključevanje gluhih in naglušnih po celi Sloveniji.

Informacije o dejavnosti obeh organizacij so strokovni delavci iz teh organizacij predstavili na srečanju svetovalcev v IO v marcu 2025, ki ga je organiziral ACS. Gradivo s predstavitvami so dobili vsi svetovalci na 35 ljudskih univerzah, dostopno pa je tudi v dokumentaciji ACS.

Če strnemo, doseženi rezultati nas spodbujajo, da z aktivnostjo skupinskega pristopa informiranja in svetovanja nadaljujemo in kontinuirano zagotavljamo svetovalno podporo gluhim in naglušnim odraslim v svetovalni dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba. Ob skupinski obliki je gluhim in naglušnim odraslim dostopno tudi individualno svetovanje, v okviru katerega svetovalci delujejo v skladu z inkluzivnim pristopom, za kar so se in se še bodo usposabljali tudi v prihodnje.

Aktivnosti bomo nadaljevali tudi s krepitvijo sodelovanja na več ravneh:

- na nacionalni ravni z Zvezo gluhih in naglušnih Slovenije in Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje,
- na regionalni ravni z (med)občinskimi društvi ter z delovanjem strateških svetov, ki so vzpostavljeni v svetovalni dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba (vseh 35 ljudskih univerz ima vzpostavljenih 18 strateških svetov) in so v letih 2024 in 2025 izvajali partnerski pristop (glej opis partnerskega pristopa na str. 4–5).

Andragoški center Slovenije pa je v letu 2025 izpeljal še dve aktivnosti, ki podpirata nadaljnje izvajanje in krepitev informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle :

- v sodelovanju z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije smo v slovenski znakovnem jeziku pripravili zgibanko o svetovalni dejavnosti v IO, ki se kot javna služba izvaja na 35 ljudskih univerzah in
- prav tako v sodelovanju z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije pripravili deset ključnih izrazov iz svetovalne dejavnosti v IO v slovenskem znakovnem jeziku⁵, ki so umešeni v skupni Slovar slovenskega znakovnega jezika (<https://szj.si>).

4. EVALVACIJA INFORMIRANJA IN SVETOVANJA ZA GLUHE IN NAGLUŠNE ODRASLE V LETIH 2024 IN 2025

4.1. Metodologija skupne evalvacije

V jeseni 2025 pa smo na ACS izpeljali še skupno evalvacijo vseh pristopov informiranja in svetovanja gluhih in naglušnim odraslim v letih 2024 in 2025. Namen evalvacije je bilo **evalvirati rezultate in učinke vseh izpeljanih aktivnosti** za informiranje in svetovanje gluhih in naglušnim odraslim v teh dveh letih ter **pridobiti informacije o načrtovanih nadaljnjih aktivnostih in predloge za nadaljnji razvoj** na tem področju.

V ta namen smo oblikovali evalvacijski vprašalnik v e-obliki in ga poslali vsem 35 ljudskim univerzam (LU), izvajalkam svetovalne dejavnosti v IO kot javne službe ter jih povabili, da vprašalnik izpolni tisti svetovalec na LU, ki je bil v vlogi koordinatorja aktivnosti svetovanja za gluhe in naglušne odrasle. Vprašalnik, ki je v **prilogi 2**, so izpolnili na vseh 35 LU (izpolnjeni vprašalniki so v dokumentaciji ACS).

V vprašalniku smo svetovalce vprašali o rezultatih in načrtih za:

- partnerski pristop,
- skupinski pristop in
- individualno svetovanje.

⁵ Ti izrazi so: izobraževanje odraslih, vseživljenjsko učenje, karierno svetovanje, središče za samostojno učenje, ljudska univerza, Andragoški center Republike Slovenije, neformalno izobraževanje (učenje), formalno izobraževanje (učenje), priložnostno učenje, osebni razvoj.

V evalvaciji smo uporabili kvantitativno in kvalitativno/deskriptivno metodo analize podatkov, ki jo predstavljamo v nadaljevanju.

4.2. Partnerski pristop

Odgovore svetovalcev, kako učinkovite so po njihovem mnenju bile aktivnosti partnerskega pristopa informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle, prikazujem v spodnji preglednici.

Preglednica: Ocena učinkovitosti partnerskega pristopa informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle v letih 2024 in 2025

Ocena učinkovitosti	Število	%
Zelo učinkovito	25	71
Srednje učinkovito	9	26
Neučinkovito	1	3
Skupaj	35	100

Iz podatkov v preglednici je razvidno, **da je več kot dve tretjini svetovalcev (71 %) odgovorilo, da so bile aktivnosti partnerskega pristopa zelo učinkovite** in le en, da neučinkovite.

Primeroma navajamo najbolj pogosto izvedene vrste aktivnosti:

- analiza stanja v lokalnem okolju,
- informiranje in razprave na sejah Strateškega sveta,
- sodelovanje z društvi za gluhe in naglušne ter tolmači,
- promocija aktivnosti za gluhe in naglušne ter objave člankov v medijih,
- prilagajanje tehničnih pripomočkov in gradiv.

Za nadaljevanje partnerskega pristopa se je opredelila večina od vseh 35 LU, kar 32 ali 91 %. Da še ne vedo, so odgovorile le 3 LU ali 9 %.

4.3. Skupinski pristop

Odgovore svetovalcev, kako učinkovit je po njihovem mnenju bil skupinski pristop informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle, prikazujemo v spodnji preglednici.

Preglednica: Ocena učinkovitosti skupinskega pristopa informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle v letih 2024 in 2025

Ocena učinkovitosti	Število	%
Zelo učinkovito	23	66
Srednje učinkovito	7	20
Neučinkovito	5	14
Skupaj	35	100

Iz podatkov v preglednici je razvidno, da je **dve tretjini svetovalcev, to je 23 od 35 (66 %)**, odgovorilo, **da je bil skupinski pristop zelo učinkovit** in pet svetovalcev (14 %), da ni bil učinkovit. Razlogi, ki so jih navajali za to, so:

- nezaupanje društev ter tudi samih gluhih in naglušnih do drugih oblik svetovanja in izobraževanj izven organizacije društva,
- zahtevnost programa skupinskega pristopa (vsebina in obseg premalo prilagojena potrebam gluhih in naglušnih odraslih, ki so nizko izobraženi),
- da je potreben daljši čas, da se ustvari zaupanje gluhih in naglušnih odraslih, ki so heterogena skupina, do novih oblik sodelovanja.

Posebej smo svetovalce še vprašali, ali bodo **skupinski pristop izvajali tudi v prihodnjih dveh letih**. Odgovorili so:

- **na 22 LU** (od 35) **ali 63 %** načrtuje izvajanje tudi v letih 2026 in 2027,
- **na 13 LU ali 37 % pa še ne vedo**. Njihove odgovore, zakaj še ne vedo, lahko strnemo v tri ključne razloge: ker je odvisno od pripravljenosti za sodelovanje s strani društev za gluhe in naglušne; ker v okolju ni veliko gluhih in naglušnih, ni bilo zaznati večjih potreb; ker se bodo usmerili na izvajanje za gluhe in naglušne prilagojena izobraževanja ter na individualna svetovanja.

4.4. Individualno svetovanje

Za individualno svetovanja smo svetovalce vprašali, če se je le to v letih 2024 in 2025 povečalo. Odgovore svetovalcev prikazujem v spodnji preglednici.

Preglednica: Mnenje o povečanju vključenosti gluhih in naglušnih odraslih v individualno svetovanje v letih 2024 in 2025

Povečanje vključitev v individualno svetovanje	Število	%
Da	10	29
Ne	25	71
Skupaj	35	100

Iz podatkov v preglednici je razvidno, da **je le slaba tretjina svetovalcev (10 ali 29 % od vseh 35 LU) odgovorila, da se je povečala vključenost gluhih in naglušnih odraslih v individualno svetovanje.** Ta podatek nas je nekoliko presenetil glede na dober odziv in vključenost v skupinski pristop ter tudi glede na izvedene aktivnosti v partnerskem pristopu in oceno učinkovitosti partnerskega pristopa s strani svetovalcev (glej podatke v točki 4.2.).

Razloge za nepovečanje vključenosti, ki so jih navajali svetovalci iz 25 LU (71 % od vseh), smo razvrstili v pet vsebinskih sklopov:

1. doseganje gluhih in naglušnih odraslih je dolgoročen proces, potrebno bo še več informiranja in ozaveščanja o pomenu VŽU,
2. v nekaterih okoljih so gluhi in naglušni odrasli navajeni predvsem izobraževanja in druženja znotraj svojega društva,
3. mnogi imajo slabe izkušnje iz rednega izobraževanja in zato niso motivirani za VŽU,
4. v okolju je premalo prilagojene ponudbe IO za gluhe in naglušne odrasle,
5. gluhi in naglušni odrasli so heterogena skupina, nekateri so zelo nezaupljivi do institucij in lažje se vključujejo naglušni odrasli (vključevanje slednjih se povečuje).

4.5. Povzetek ugotovitev skupne evalvacije

Iz analize podatkov, pridobljenih v skupni evalvaciji vseh pristopov informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle lahko povzamemo:

- **najbolj učinkovite so bile aktivnosti partnerskega pristopa,**
- **sledi skupinski pristop in**
- individualno svetovanje, za katerega je le 10 ali 29 % od 35 LU oziroma svetovalcev menilo, da se je vključenost povečala.

Večina LU se je odločila, da bodo v prihodnjih dveh letih, v 2026 in 2027, **nadaljevali tako s partnerskim pristopom** (32 LU ali 91 % od vseh, 3 LU ali 9 % pa še ne vedo) in **s skupinskim pristopom** (22 LU ali 63 % od vseh).

Posebej smo svetovalce prosili, da **ocenijo katere rezultate in učinke so po njihovi presoji dosegli v lokalnem okolju z izvajanjem partnerskega, skupinskega in individualnega pristopa** v letih 2024 in 2025. Svetovalci so izbirali med ponujenimi kategorijami in izbrali so lahko več kategorij.

Preglednica: Ocena rezultatov in učinkov izvajanja partnerskega, skupinskega in individualnega pristopa informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle v lokalnem okolju letih 2024 in 2025

Rezultati in učinki	Odgovori v %
Večja ozaveščenost v <u>širši javnosti</u> o pomenu vključevanja gluhih in naglušnih odraslih v VŽU	80
Večjo usposobljenost svetovalcev za svetovalno delo z gluhimi na naglušnimi odrasli	80
Večja ozaveščenost svetovalcev o inkluzivnem pristopu v svetovanju	66
Vzpostavljena nova partnerstva za vključevanje gluhih in naglušnih odraslih v svetovanje in VŽU	66
Večjo vključenost gluhih in naglušnih odraslih v VŽU	54
Večjo ozaveščenost v <u>strokovni javnosti</u> o pomenu vključevanja gluhih in naglušnih odraslih v VŽU	49
Vzpostavljeni boljši pogoji za vključevanje gluhih in naglušnih odraslih v svetovanje in VŽU v naši organizaciji	40

Iz podatkov v preglednici je razvidno, kateri rezultati in učinki so bili doseženi v večjem obsegu in so bili bolj prepoznani (tisti z več kot 60 % odgovorov), za katere pa je v prihodnje treba še več narediti.

Kaj bi še lahko naredili v mreži svetovalne dejavnosti v IO – SDIO, ki se izvaja kot javna služba za večje vključevanje gluhih in naglušnih odraslih v informiranje in svetovanje v prihodnjih letih, smo vprašali tudi svetovalce. **Odgovore** vseh 35 svetovalcev (LU) **lahko strnemo v pet vsebinskih sklopov:**

- a) **krepiti ozaveščanje** širše in strokovne javnosti ter promocijo svetovanja in izobraževanja za gluhe in naglušne odrasle,
- b) **nadaljevati s povezovanjem** z društvi za gluhe in naglušne ter tudi drugimi organizacijami v okolju in na nacionalni ravni, ki delajo z in za gluhe in naglušne,
- c) **prilagajati gradiva** v svetovanju in izobraževanju gluhim in naglušnim odraslim,
- d) **še naprej usposablјati svetovalce** za delo z gluhimi in naglušnimi odraslimi,
- e) **poskrbeti za ureditev pogojev na sistemski in institucionalni ravni:** plačilo tolmačenja v znakovnem jeziku, tehnični pripomočki, primerna ureditev prostorov, finančna sredstva za prilagajanje gradiv, ureditev v Zakonu za tujce učenje slovenščine za gluhe in naglušne tujce (nerazumevanje slovenskega znakovnega jezika) idr.

Strokovni delavci ACS pa želimo v sklopu tega evalvacijskega poročila posebej **pohvaliti vse vključene svetovalce** v svetovalni dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba (v skladu z ZIO-1, 2018 in Smernicami, 2020 (Dobrovoljc idr., 2020)), **za strokovno, kakovostno in predano izvajanje aktivnosti informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle.** S skupnimi močmi smo naredili pomembne premike k večji vključenosti gluhih in naglušnih v svetovanje ter posledično v VŽU ter k večji ozaveščenosti širše in strokovne javnosti o pomenu vključevanja vseh skupin odraslih, tudi gluhih in naglušnih, ki so z vidika dostopa do izobraževanja in učenja ena najbolj izključenih skupin.

Doseženi rezultati in učinki naj nas zavezujejo k nadaljevanju vseh pristopov informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle (partnerskega, skupinskega in individualnega), pri čemer naj svetovalec še naprej skrbi tudi **za nadgrajevanje znanja** za svetovalno delo z gluhimi in naglušnimi odraslimi ter **krepitev povezovanja in sodelovanja s partnerskimi organizacijami** v lokalnem, regionalnem in nacionalnem okolju.

5. LITERATURA IN VIRI

- Ciglar, V. (2022). *Glube in naglušne osebe v izobraževanju odraslih*. Interno učno gradivo za delavnice na ACS. Andragoški center Slovenije.
- Dobrovoljc, A., Dovžak, K., Fischinger, L., Marentič, U., Kruder, B., Vilič Klenovšek, T., Zagmajster, M., Jug Došler, A., Rozman, P., Centrih, F (2020). *Smernice za izvajanje svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih, ki se izvaja kot javna služba*. Andragoški center Slovenije.
- Gladek, N. A., Anclin, M., Arkar, T., Knific, P., Plahuta, B., Sikošek Penko, M., Vilič Klenovšek, T. (2022). *Vodila za pripravo portfolija*. Andragoški center Slovenije. Dostopno na https://arhiv.acs.si/rezultati_projektov/SPISDVNPZ_2016-2022/Vodila_za_pripravo_portfolija.pdf
- Gladek, N. A. (ur.). (2020). *Svetovalni pripomočki za učenje učenja*. Strokovno gradivo. Andragoški center Slovenije. Dostopno na <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/svetovalni-pripomocki-za-ucenje-ucenja/>
- Gladek, N. A. (ur.). (2021). *Svetovalni pripomočki in orodja za vrednotenje znanja in spretnosti*. Strokovno gradivo. Andragoški center Slovenije. Dostopno na <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/svetovalni-pripomocki-in-orodja-za-vrednotenje-znanja-in-spretnosti/>
- Mirčeva, J., Macur, M. (2023). *Umestitev slovenskega znakovnega jezika v šolski sistem – Analiza podatkov o vključenosti glubih in naglušnih odraslih v programih osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja. Zaključno poročilo*. Interno gradivo. Andragoški center Slovenije.
- Možina, E., Možina, T., Žalec, N. (ur.). (2020). *Izhodišča za pripravo javno veljavnih izobraževalnih programov za odrasle*. Andragoški center Slovenije.
- Rezar, P. (2021). *Osebe z naglušnostjo in Osebe z gluhoto*. V Srebotnik I. in Povše (M.) (ur.). (2021). *Izzivi inkluzije pri vseživljenjskem učenju in izobraževanju odraslih s posebnimi potrebami*. Andragoško društvo Slovenije. Str. 162-200.
- *Spletna stran Zveze društev glubih in naglušnih Slovenije – ZDGNS*. (2023) <https://zveza-gns.si/>.
- Vilič Klenovšek, T., Lesar, I. (2023). *Pristopi informiranja in svetovanja za glube in naglušne odrasle v svetovalni dejavnosti v izobraževanju odraslih, ki se izvaja kot javna služba*. Interno gradivo. Andragoški center Slovenije.
- *Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika – ZUSZJ*. (2002). Uradni list RS, št. 96/02.
- *Zakonu o izobraževanju odraslih – ZIO-1*. (2018). Uradni list RS, št.6/18.

6. PRILOGE

Priloga 1

Evalvacijski vprašalnik

**o zadovoljstvu udeležencev z vsebino in izvedbo programa izobraževanja:
Informiranje in svetovanje gluhih in naglušnim odraslim za vključevanje v
vseživljenjsko učenje (ACS, 2024)**

Izvajalska organizacija: _____

Datum in kraj izvedbe: _____

1. **Prosimo vas, da ocenite, ali je program izpolnil vaša pričakovanja?** (Možen je en odgovor, obkrožite.)
 - a) Da
 - b) Ne
 - c) Ne vem

2. **Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili, da program NI izpolnil vaših pričakovanj, vas prosimo, da napišete, kaj vas je še posebej motilo, ste pogrešali,....?**

3. **Ali je bil način izvedbe za vas ustrezen?** (Možnih je več odgovorov, obkrožite in vpišite.)
 - a) Da, tolmačenje je bilo razumljivo
 - b) Da, način kombiniranja predavanj in praktičnih vaj in pogovorov je bil ustrezen
 - c) Preveč je bilo predavanj
 - d) Premalo je bilo praktičnih vaj
 - e) Premalo časa za pogovor
 - f) Drugo, vpišite vaše mnenje: _____

-
4. **Vpišite, katere so glavne koristi programa za vas osebno, kaj ste vi osebno pridobili novega?**

5. **Ali vas je vsebina pritegnila do te mere, da se boste v prihodnje vključili tudi v individualno svetovanje?** (Možen je en odgovor, obkrožite.)

- a) Da
- b) Ne
- c) Še ne vem

6. **Ali želite sporočiti še kaj, kar vas nismo vprašali?**

Hvala za vaše sodelovanje in odgovore!

Priloga 2

VPRAŠALNIK

za evalvacijo pristopov informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle v svetovalni dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba v 35 javnih izobraževalnih organizacijah za odrasle - ljudskih univerzah

(Andragoški center Slovenije, november 2025)

Ime LU:

Ime in priimek svetovalca/ke, ki je izpolnil/a vprašalnik:

I. PARTNERSKI PRISTOP

1. Kako bi na splošno ocenili učinkovitost partnerskega pristopa za informiranje in svetovanje gluhim in naglušnim odraslim v vašem okolju glede na cilje, ki smo jih opredelili v gradivu *Pristopi informiranja in svetovanja za gluhe in naglušne odrasle v svetovalni dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba (ACS, 2023)*? (Možen je en odgovor.)

- a) Zelo učinkovito
- b) Srednje učinkovito
- c) Neučinkovito

2. V kolikor ste odgovorili z b) ali c), prosimo pojasnite:

3. Vpišite, katere konkretne aktivnosti (srečanja, dogodki, analize stanja, prilagojeni programi izobraževanja, članki idr.) ste v partnerskem pristopu izpeljali v letih 2024 in 2025:

2024:

2025:

4. **Ali boste z aktivnostmi partnerskega pristopa nadaljevali?** (Možen je en odgovor.)

- a) Da
- b) Ne
- c) Ne vemo

5. **V kolikor ste odgovorili z b) ali c), prosimo pojasnite:**

II. SKUPINSKA OBLIKA oziroma PRISTOP INFORMIRANJA IN SVETOVANJA

6. **Kako bi na splošno ocenili učinkovitost izvedbe skupinske oblike oziroma pristopa po programu izobraževanja *Informiranje in svetovanje gluhih in naglušnim odraslim za vključevanje v vseživljenjsko učenje* (ACS, 2024) v vašem okolju?** (Možen je en odgovor.)

- a) Zelo učinkovito
- b) Srednje učinkovito
- c) Neučinkovito

7. **V kolikor ste odgovorili z b) ali c), prosimo pojasnite:**

8. **Ali boste skupinsko obliko še ponovili v naslednjih dveh letih, 2026 in 2027?** (Možen je en odgovor.)

- a) Da
- b) Ne
- c) Ne vemo

9. **V kolikor ste odgovorili z b) ali c), prosimo pojasnite:**

III. INDIVIDUALNA OBLIKA INFORMIRANJA IN SVETOVANJA

10. Ali se je povečalo število individualnih vključitev gluhih in naglušnih odraslih v svetovanje v letih 2024 in 2025 v vaši organizaciji? (Možen je en odgovor.)

- a) Da
- b) Ne

11. V kolikor ste odgovorili z b) (ne), prosimo pojasnite, kaj so po vašem mnenju glavni razlogi:

12. Katere rezultate in učinke ste po vaši presoji dosegli v vašem lokalnem okolju z izvajanjem partnerskega, skupinskega in individualnega pristopa? (Možnih je več odgovorov)

- a) Večjo ozaveščenost v širši javnosti o pomenu vključevanja gluhih in naglušnih odraslih v VŽU
- b) Večjo ozaveščenost v strokovni javnosti o pomenu vključevanja gluhih in naglušnih odraslih v VŽU
- c) Večjo vključenost gluhih in naglušnih odraslih v VŽU
- d) Večjo usposobljenost svetovalcev za svetovalno delo z gluhi in naglušni odrasli
- e) Večjo ozaveščenost svetovalcev o inkluzivnem pristopu v svetovanju
- f) Vzpostavljena nova partnerstva za vključevanje gluhih in naglušnih odraslih v svetovanje in VŽU
- g) Vzpostavljeni boljši pogoji za vključevanje gluhih in naglušnih odraslih v svetovanje in VŽU v naši organizaciji
- h) Drugo, vpišite:

13. Vpišite vaše predloge, kaj bi še lahko naredili v mreži svetovalne dejavnosti v IO – SDIO, ki se izvaja kot javna služba, za večje vključevanje gluhih in naglušnih odraslih v informiranje in svetovanje v prihodnjih letih?

Hvala za sodelovanje!